

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/153/2016
Identifikačné číslo spisu: 5407200962
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5407200962.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Mgr. H., bývajúcej v O., Q., zastúpenej JUDr. Evou Krchňavou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Rudlovská cesta 47, proti žalovaným 1/ JUDr. F., bývajúcemu v O., S., 2/ PaedDr. N., bývajúcemu v O., M., o zaplatenie 33 467,06 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 1C/34/2007, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2014 sp. zn. 7Co/126/2014 a dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 27. februára 2015 sp. zn. 7Co/814/2014 takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a .

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. apríla 2014 sp. zn. 7Co/126/2014 potvrdil rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) z 22. októbra 2009 č. k. 1C/34/2007-187, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobkyne, ktorou žiadala, aby žalovanému 1/ bola uložená povinnosť zaplatiť jej istinu 26 270,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne z tejto sumy odo dňa podania žalobného návrhu na súd do zaplatenia, a aby žalovanému 2/ bola uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 7 196,11 eur spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 9,5 % ročne od podania žaloby do zaplatenia, resp. aby alternatívne bola žalovanému 2/ uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 33 468,66 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 26 272,50 eur od 3. júna 2009 do zaplatenia. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím jej možnosti konať pred súdom, ktoré malo spočívať v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo neodôvodnil, čo spôsobilo jeho nepreskúmateľnosť. Namietala tiež, že odvolací súd sa nezaoberal jej rozsiahlou oponentúrou voči právnenému názoru prvoinštančného súdu.

3. Odvolací súd ďalej uznesením z 27. februára 2015 sp. zn. 7Co/814/2014 potvrdil uznesenie prvoinštančného súdu z 5. augusta 2014 č. k. 1C/34/2007-342, v spojení s opravným uznesením z 30. septembra 2014 č. k. 1C/34/2007-368, ktorým prvoinštančný súd rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania vo výške 2 572,59 eur na účet právneho zástupcu žalovaných do 15 dní od právoplatnosti uznesenia.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom, ktoré malo spočívať v tom, že žiadny zo súdov nerozhodol o trovách dovolacieho konania vedeného pod sp. zn. 6 Cdo 201/2012 (ktorým dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 26. mája 2010 sp. zn. 6Co/413/2009, uznesenie prvoinštančného súdu z 18. mája 2011, č. k. 1C/34/2007 - 277, uznesenie odvolacieho súdu z 28. februára 2012, sp. zn. 7Co/20/2011 a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie) napriek tomu, že žalobkyňa mala v dovolacom konaní úspech a trovy konania si v dovolaní uplatnila. Namietala tiež nezákonnosť rozhodnuti z dôvodu, že súd dvom úspešným účastníkom konania prisúdil náhradu trov konania spoločnou sumou napriek tomu, že v konaní sa nejednalo o spoločenstvo účastníkov ani o solidárny záväzok.

5. Žalovaní sa k dovolaniam nevyjadrili.

6. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“). Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

7. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolania boli podané včas a oprávnenou osobou, dospel k záveru, že smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým nie sú prípustné.

8. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p. a proti uzneseniu odvolacieho súdu v § 237 a 239 O. s. p.

9. Prípustnosť prvého dovolania (proti rozsudku odvolacieho súdu) v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Rovnako nejde o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejedná sa ani o potvrdenie rozsudku, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

10. Prípustnosť druhého dovolania (proti uzneseniu odvolacieho súdu) v predmetnej veci podľa § 239 O. s. p. taktiež neprichádza do úvahy. Ide totiž o uznesenie o trovách konania, proti ktorému je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená priamo zákonom, a to ustanovením § 239 ods. 3 O. s. p.

11. Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolaní aj z hľadísk uvedených v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti uvedenej v tomto zákonom ustanovení, a to ani pri jednom z podaných dovolaní.

12. V prípade dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu z 30. apríla 2014 sp. zn. 7Co/126/2014 vyvodzovala žalobkyňa prípustnosť dovolania z ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p., a teda z odňatia možnosti konať pred súdom spôsobeným jej nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a z toho plynúcej nepreskúmateľnosti tohto rozhodnutia.

13. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie rozsudku je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

14. V zmysle stanoviska Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 nepreskúmateľnosť rozhodnutia môže len výnimočne zakladať prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., a to ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. O taký prípad však v preskúmvanej veci nešlo.

15. Podľa názoru odvolacieho súdu dovolací súd dostatočne vyčerpávajúco a jasne vysvetlil akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil a z akých ustanovení vychádzal pri vyvodzovaní svojich právnych názorov vysvetlených v odôvodnení. Možno preto konštatovať, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd sa výslovne vysporiadal aj s odvolacími námietkami žalobkyne, týkajúcimi sa záverov vyvedených okresným súdom a možnosti využitia moderačného práva súdom.

16. Žalobkyňa preto nedôvodne argumentuje, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že sa súd nevysporiadal s jej argumentmi. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. totiž nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo v prejednávanej veci splnené nebolo.

17. V prípade dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu z 27. februára 2015 sp. zn. 7Co/814/2014 namietala žalobkyňa odňatie jej možnosti konať pred súdom tým, že v konaní nebolo rozhodnuté o trovách dovolacieho konania vedeného pod sp. zn. 6 Cdo 201/2012 napriek tomu, že žalobkyňa mala v dovolacom konaní úspech a trovy konania si v dovolaní uplatnila.

18. O povinnosti náhrady trov konania rozhoduje súd tak, že zaviazá jedného účastníka konania nahradiť druhému účastníkovi konania celkom alebo sčasti trovy konania, ktoré druhý účastník počas konania

platil. V sporových konaniach rozhoduje súd najmä podľa zásady úspechu vo veci, ktorú upravuje ustanovenie § 142 O. s. p. (rovnako tomu bolo aj v prejednávanej veci). Podľa odseku jeden uvedeného ustanovenia, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Miera úspechu účastníka sa pritom posudzuje podľa vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu.

19. V prejednávanej veci okresný súd v súlade s § 142 ods. 1 O. s. p. rozhodol napadnutým uznesením o povinnosti žalobkyne nahradiť žalovaným trovy konania, nakoľko mali vo veci úspech v plnom rozsahu, pričom určil aj výšku trov prvostupňového konania, ktoré je žalobkyňa povinná nahradiť. V otázke výšky trov odvolacieho a dovolacieho konania, o ktorých bol prvostupňový súd povinný rozhodnúť, uviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia na strane 6, druhom odseku, že trovy odvolacieho ani dovolacieho konania neboli zo strany žalovaných 1/ a 2/ uplatnené a ani vyčíslené.

20. O trovách dovolacieho konania uplatnených v dovolaní žalobkyňou preto prvoinštančný súd nebol povinný a ani oprávnený rozhodovať samostatným výrokom, keďže už o náhrade trov konania rozhodol a to tak, že ju súd priznal žalovaným a nie žalobkyňi. Zaoberať sa otázkou vecnej správnosti záveru súdov o povinnosti náhrady trov konania by bol dovolací súd oprávnený len v prípade, ak by samotné dovolanie bolo prípustné.

21. K odňatiu možnosti žalobkyne konať pred súdom tak, ako to namietala vo svojom dovolaní preto konaním prvoinštančného ani odvolacieho súdu nedošlo. Dovolací súd teda nezistil takú vadu konania, ktorá by predstavovala vadu zmätočnosti a zakladala tak prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu.

22. Žalobkyňou namietané nesprávne právne posúdenie veci (v dovolaní proti rozsudku odvolacieho súdu) a iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (v dovolaní proti uzneseniu odvolacieho súdu), sú síce dovolacími dôvodmi v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., ktoré však možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné, no samotné tieto dôvody prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutia podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutí.

23. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolania žalobkyne ako neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

24. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu neprípustným dovolaním zavinila žalobkyňa. Principiálne by preto bolo namieste priznanie náhrady trov konania jej protistrane, v prejednávanej veci však možnosť priznania náhrady vylučovalo to, že žalovaným v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli (§ 256 ods. 1 C. s. p. a contrario i za použitia analógie podľa čl. 4 ods. 1 C. s. p.).

25. Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.